

**ปัญหาเกี่ยวกับการพกพาอาวุธปืน ตามมาตรา 8 ทวิ พระราชบัญญัติ อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน
วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 และแก้ไขเพิ่มเติม
กรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน¹**

ศุภรัฐ ประเสริฐपालิษฐ์²

ในการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการพกพาอาวุธปืน ตามมาตรา 8 ทวิ พระราชบัญญัติ อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 และแก้ไขเพิ่มเติมกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความหมาย แนวคิดและความเป็นมาเกี่ยวกับการพกพาอาวุธปืน เพื่อศึกษากฎหมายที่เกี่ยวกับการพกพาอาวุธปืน ในประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 และเพื่อศึกษาหาแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติ อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490

ผลการศึกษาทำให้ทราบว่ากฎหมายเกี่ยวกับการพกพาอาวุธปืน ตามมาตรา 8 ทวิ พ.ร.บ. อาวุธปืน พ.ศ. 2490 และแก้ไขเพิ่มเติมกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน ไม่เป็นธรรม ขาดประสิทธิภาพ และไม่ปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย เนื่องจากมีปัญหาการพกพาอาวุธปืน ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจับกุมผู้พกพาหรือนำอาวุธปืนไปในหมู่บ้านหรือทางสาธารณะ และปัญหาเกี่ยวกับการใช้ดุลยพินิจของนายทะเบียนในการออกใบอนุญาตพกพาอาวุธปืน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ในการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการพกพาอาวุธปืน ตามมาตรา 8 ทวิ พระราชบัญญัติ อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 และแก้ไขเพิ่มเติมกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน สามารถสรุปปัญหาได้ 3 ประการ ได้แก่ ปัญหาการพกพาอาวุธปืน ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจับกุมผู้พกพาหรือนำอาวุธปืนไปในหมู่บ้านหรือทางสาธารณะ และปัญหาเกี่ยวกับการใช้ดุลยพินิจของนายทะเบียนในการออกใบอนุญาตพกพาอาวุธปืน ซึ่งปัญหาทั้ง 3 ประการนี้ เป็นปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขให้หมดไปได้ ยกตัวอย่างในกรณีที่ 1 ปัญหาการพกพาอาวุธปืนที่กฎหมายการควบคุมการพกพาอาวุธปืนซึ่งขัดกับหลักสิทธิเสรีภาพของมนุษย์ในการปกป้องชีวิตและทรัพย์สิน กรณีที่ 2 ปัญหาเกี่ยวกับการใช้

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับการพกพาอาวุธปืน ตามมาตรา 8 ทวิ พ.ร.บ. อาวุธปืน พ.ศ. 2490 และแก้ไขเพิ่มเติมกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร. มัลลิกา พินิจจันทร์ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. ปภาศรี บัวสวรรค์ และ รองศาสตราจารย์ กำธร กำประเสริฐ

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนภูมิภาค) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจับกุมผู้พกพาหรือนำอาวุธปืนไปในหมู่บ้านหรือทางสาธารณะ ซึ่งความไม่ชัดเจน ในข้อกฎหมายและการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจับกุมผู้กระทำความผิด อาจมีปัญหาได้เช่นกัน ระหว่างประชาชนผู้ถูกจับกุมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และกรณีที่ 3 ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ดุลยพินิจของนายทะเบียนในการออกใบอนุญาตพกพาอาวุธปืนอาจมีความผิดพลาดในการใช้ดุลยพินิจของนายทะเบียนอาจนำไปสู่ความเสียหายและความขัดแย้งและอาจเกิดการฟ้องร้องระหว่างประชาชนผู้ขอออกใบอนุญาตกับเจ้าหน้าที่ได้

ประเด็นปัญหาแรก ปัญหาเกี่ยวกับปัญหาเกี่ยวกับการพกพาอาวุธปืน ตามมาตรา 8 ทวิ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 และแก้ไขเพิ่มเติมกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งได้พบว่ามีปัญหาการตีความของคำว่า “เหตุจำเป็นเร่งด่วน” เมื่อผู้กระทำความผิดที่มีการพกพาอาวุธปืนไปในที่สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตและให้เหตุผลของความจำเป็นในการพกพาอาวุธปืนที่ไม่เข้าข่ายเป็นเหตุจำเป็นเร่งด่วน เช่น ในการพกพาอาวุธปืนเพื่อการรักษาทรัพย์สินของตนเองไม่สามารถทำได้ เนื่องจากมิใช่เหตุจำเป็นเร่งด่วนในทางกฎหมาย ซึ่งจะเห็นได้ว่า กฎหมายมีปัญหาในกรณีถ้าหากมีโจรมาปล้นทรัพย์สินและจำเลยไม่สามารถปกป้องตนเองและทรัพย์สินได้ เนื่องจากผิดกฎหมายในการพกพาอาวุธปืนเพื่อป้องกันทรัพย์สินของตน เนื่องจากไม่เข้าข่ายเหตุจำเป็นเร่งด่วน และเหตุการณ์นี้อาจทำให้เกิดความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินได้ นอกจากนี้ยังพบว่า มีปัญหาการตีความของคำว่า “เมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ” ในกรณีที่มีการพกพาอาวุธติดตัวในสถานที่ซึ่งไม่ใช่เมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ แต่ไม่ได้รับใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัว พบว่าข้อกฎหมายมีปัญหาเนื่องจากกฎหมายไม่ได้แยกสถานการณ์ระหว่างสถานที่และเหตุจำเป็นในการพกพาอาวุธปืน ซึ่งในกรณีนี้มีได้มีเหตุจำเป็นในการที่จะต้องพกพาอาวุธปืน และโทษของการพกพาอาวุธปืนมีโทษเบากว่าโทษของการมีอาวุธปืนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ซึ่งบุคคลนั้นอาจมีปืนไว้เพื่อใช้ป้องกันตัวภายในบ้านหรือเคหสถาน และจากการศึกษายังพบปัญหาด้านลักษณะการพกพาอาวุธปืน ซึ่งจากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวข้างต้น สามารถแบ่งลักษณะการพกพาอาวุธปืนได้ 3 ประเภทได้แก่ 1. ความผิดฐานพาอาวุธปืนติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่ได้รับใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัว หรือไม่มีเหตุจำเป็นและเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์ ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490 มาตรา 8 ทวิ วรรคหนึ่ง 2. ความผิดฐานพาอาวุธปืนไปโดยเปิดเผยหรือพาไปในที่ชุมนุมชนที่ได้จัดให้มีขึ้นเพื่อนมัสการ การรื่นเริง การมหรสพ หรือการอื่นใด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 371 3. ความผิดฐานพาอาวุธปืนไปโดยไม่มีเหตุสมควร ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 371 เนื่องจากในการพกพาอาวุธปืนมีหลายลักษณะซึ่งสามารถทำให้เกิดการก่อเหตุร้ายหรืออาชญากรรมต่าง ๆ ได้ ซึ่งอาจจะเกิดจากความประมาท หรือเกิดเหตุไม่คาดคิดขึ้นมาได้เสมอ แต่ข้อกฎหมายมีการยกเว้นโทษสำหรับการพกพาอาวุธปืนในบางกรณี เช่น กรณีนำอาวุธปืนเคลื่อนที่ไปในถนนหรือทางสาธารณะหรือนำเข้าไปในหมู่บ้านโดยหีบเอาอาวุธปืนสั้นของเพื่อนที่วางไว้บนโต๊ะแต่ไม่ได้เคลื่อนย้าย ไม่ได้ถือว่าเป็นความผิดฐานพาอาวุธปืน ซึ่งกรณีนี้หากผู้พกพาอาวุธปืนเกิดอารมณ์บันดาลโทสะอาจ

เสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมหนีบปิ่นขึ้นมาก่อนเหตุร้ายได้ หรือการนำอาวุธปิ่น ใส่ไว้ในกระเป๋าถือ เก็บไว้ในตะแกรงเหล็กเหนือศีรษะที่นักท่องเที่ยวจับบนรถ ถือว่าไม่เป็นการพาอาวุธปิ่นติดตัวและไม่เป็นความผิด ซึ่งกรณีเช่นนี้ก็สามารถหนีบปิ่นขึ้นมาก่อนเหตุร้ายได้เช่นกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่า ข้อกฎหมายมีการละเว้นโทษในลักษณะการพกพาอาวุธปิ่นและมีช่องโหว่ของกฎหมายที่เอื้อต่อการกระทำผิดของจำเลยได้ง่ายหากมีเหตุการณ์ที่จำเลยไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้อาจทำให้จำเลยมีการใช้ปิ่นก่อนเหตุขึ้นได้เสมอ

ประเด็นปัญหาที่สอง คือ ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจับกุมผู้พกพาหรือนำอาวุธปิ่นไปในหมู่บ้านหรือทางสาธารณะ ตามมาตรา 8 ทวิ พระราชบัญญัติ อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 และแก้ไขเพิ่มเติมกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งได้พบว่าเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจค้นพบบุคคลพกพาอาวุธปิ่นไปในที่สาธารณะโดยมีเพียงใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน แต่ยังไม่ได้รับอนุญาตให้พกพาอาวุธปิ่นติดตัวมักจะถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมตัวมาดำเนินคดี บางครั้งอาจทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้บริสุทธิ์ที่ถูกตรวจค้นและจับกุม ซึ่งในการในการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจับกุมผู้พกพาอาวุธปิ่นนั้นจำเป็นต้องพิจารณาถึงเหตุจำเป็น เช่น ในกรณีเหตุการณ์ร้ายที่ไม่สามารถร้องขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ได้ทันทั่วทั้งที่ควรมีการยกเว้นเป็นรายกรณีไปโดยใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างเหมาะสม หรือในกรณีพลเมืองดีเก็บอาวุธปิ่นได้และช่วยตามหาเจ้าของหากถูกเจ้าหน้าที่จับกุมเสียก่อนก็อาจกระทบถึงสิทธิและเสรีภาพของประชาชนผู้เป็นพลเมืองในกรณีนี้การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงเห็นควรพิจารณาถึงเจตนาของผู้เก็บอาวุธปิ่นได้ นอกจากนี้แล้วยังมีปัญหาการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจกรณีจับกุมการพาอาวุธปิ่นในวิธีการที่แตกต่างกัน เช่น ในกรณีบรรจุอาวุธปิ่นไว้ในกระเป๋าเสื้อผ้าแล้วนำกระเป๋าดัดตัวมาด้วยโดยแยกอาวุธปิ่นกับกระสุนออกจากกันไม่ถือเป็นการพาอาวุธปิ่นติดตัว แต่การนำอาวุธปิ่นไปเก็บไว้ในที่เบาะหลังรถหรือกระโปรงหลังรถ ถึงแม้จะแยกของกระสุนปืนออกจากตัวปืนจะแยกลูกกระสุนปืนออกจากของกระสุนปืน หรือไม่บรรจุกระสุนปืนในรังเพลิงก็ตามกรณีนี้ถือว่าเป็นความผิดฐานพาอาวุธปิ่นไปในหมู่บ้านทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตโดยไม่มีเหตุอันควร ซึ่งในความคิดเห็นของผู้วิจัยนั้นเห็นว่า ในกรณีแรกนั้นหากจำเลยมีเจตนาพาอาวุธปิ่นไปใช้ในการก่อเหตุร้าย ถึงแม้จะมีการแยกกระสุนออกแล้วบรรจุในกระเป๋าสีเสื้อผ้าก็สามารถก่อเหตุร้ายได้เช่นกัน เนื่องจากกระเป๋าสีเสื้อผ้าไม่ได้เป็นกล่องเก็บที่ล็อกกุญแจแน่นหนาซึ่งสามารถเปิดกระเป๋าและหยิบจับมาใช้ได้ง่าย อีกทั้งในกรณีการพกพาอาวุธปิ่นเพื่อไปซ่อมยิงปืนที่สนามยิงปืนนั้นถือเป็นเหตุสมควร ซึ่งหมายถึงเหตุอันเหมาะสมที่จะต้องพกพาอาวุธปิ่นไป แต่ไม่ถือว่าเป็นเหตุจำเป็นเพราะถึงแม้ไม่ได้ซ่อมยิงปืน ก็ไม่เกิดผลเสียหรืออันตรายแต่อย่างใด ดังนั้นในกรณีนี้สามารถพกพาอาวุธปิ่นเพื่อซ่อมยิงปืนที่สนามยิงปืนได้เท่านั้น หากระหว่างทางกำลังเดินทางไปหรือเดินทางกลับจากสนามยิงปืนแล้วแวะในสถานที่สาธารณะหรืองานรื่นเริงต่าง ๆ และหากถูกเจ้าหน้าที่ตรวจค้นอาจถูกแจ้งข้อหาดำเนินคดีไม่ได้รับอนุญาตให้พกพาอาวุธปิ่นติดตัวในที่สาธารณะโดยไม่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วนได้ ดังนั้นในการใช้ดุลพินิจของ

เจ้าหน้าที่ตำรวจในการจับกุมผู้พกพาหรือนำอาวุธปืนนั้นจะต้องมีการพิจารณาอย่างละเอียด ในทุกมิติเพื่อให้เกิดความยุติธรรมและเพื่อสิทธิเสรีภาพของผู้ถูกจับกุม อีกทั้งยังต้องให้ความสำคัญต่อการรักษาความสงบสุขเรียบร้อยมิให้เกิดเหตุร้ายจากการพกพาอาวุธปืนของประชาชนอีกด้วย

ประเด็นปัญหาที่สาม คือ ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของนายทะเบียนในการออกใบอนุญาตพกพาอาวุธปืน ตามมาตรา 7 พระราชบัญญัติ อาวุธปืน พ.ศ. 2490 ซึ่งได้พบว่าการใช้ดุลพินิจของนายทะเบียนอาวุธปืนในการพิจารณามีคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ซึ่งการใช้ดุลพินิจของนายทะเบียนท้องที่ในการพิจารณาอนุญาต ให้มีและใช้อาวุธปืนจะต้องมีความชัดเจนในข้อเท็จจริงและคำนึงถึงเหตุผลความจำเป็นของผู้ขออนุญาตเป็นรายกรณี บางกรณีถึงแม้ว่าผู้ขออนุญาตจะมีคุณสมบัติครบถ้วน ไม่ขัดแย้งต่อกฎหมายแต่หากไม่มีความจำเป็นต่อการใช้อาวุธปืน หากไม่มีความจำเป็นเหล่านี้เจ้าหน้าที่นายทะเบียนก็ไม่สามารถออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขออนุญาตได้ แต่เมื่อพิจารณาถึงการใช้อาวุธปืนของนายทะเบียนในการออกใบอนุญาตพกพาอาวุธปืนนั้นจะเห็นได้ว่านายทะเบียนท้องที่ที่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาออกใบอนุญาตให้ ซึ่งหากรายใดนายทะเบียนเห็นสมควรว่า ผู้ขอมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมหรือมีเหตุจำเป็น ไม่เพียงพอนายทะเบียนก็ไม่อนุญาตก็ได้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นายทะเบียนเป็นผู้ใช้อำนาจสามารถเลือกตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งได้อย่างอิสระ ดังนั้น ในการใช้ดุลพินิจของนายทะเบียนจึงต้องมีความรอบคอบและรัดกุมเพื่อป้องกันการเป็นคดีพิพาทระหว่างผู้ขออนุญาต กับเจ้าหน้าที่ ซึ่งบางครั้งอาจเกิดจากการขาดความรู้ ความเชี่ยวชาญที่เพียงพอของ นายทะเบียนท้องที่ หรือนายทะเบียนท้องที่ที่มีความจำเป็นเร่งด่วนในการวินิจฉัยข้อเท็จจริงก็ได้ เมื่อผู้รับคำสั่งทางปกครองได้รับรู้รับทราบเนื้อหาสาระของคำสั่งทางปกครองแล้วสามารถดำเนินการโต้แย้งความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครองได้ และอาจโต้แย้งโดยฟ้องเป็นคดีปกครองต่อศาลปกครอง อย่างไรก็ตามในการใช้ดุลพินิจของนายทะเบียนในการออกใบอนุญาตพกพาอาวุธปืนนั้นก็เพื่อป้องกันมิให้ประชาชน ที่มีความเสี่ยงต่อการก่อเหตุร้ายนั้นนำพาอาวุธปืนและใช้อาวุธปืนในทางที่มิชอบซึ่งถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ชอบด้วยกฎหมาย แต่หากในการใช้ดุลพินิจที่ผิดพลาดหรือมีการเข้มงวดเกินไปอาจส่งผลเสียที่นำไปสู่การพกพาอาวุธปืนเถื่อนมากขึ้นตามมา

ตามที่ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการพกพาอาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มาตรา 8 ทวิ และแก้ไขเพิ่มเติมกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน รวมทั้งความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี หลักการและกฎหมายที่เกี่ยวกับปัญหาการพกพาอาวุธปืนเครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 โดยได้บทสรุปสำหรับปัญหากฎหมาย เพื่อจะได้นำปัญหาดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว โดยผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการพกพาอาวุธปืน ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มาตรา 8 ทวิ และแก้ไขเพิ่มเติมกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน

กฎหมายตามมาตรา 8 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติอาวรุปีน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวรุปีน พ.ศ. 2490 บัญญัติว่า ห้ามมิให้ผู้ใดพาอาวรุปีนติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่ได้รับใบอนุญาตให้มีอาวรุปีนติดตัว เว้นแต่เป็นกรณีที่ต้องมีติดตัวเมื่อมีเหตุจำเป็นและเร่งด่วน ตามสมควรแก่พฤติการณ์ไม่ว่ากรณีใด ห้ามมิให้พาอาวรุปีนไปโดยเปิดเผย หรือพาไปในชุมนุมชนที่ได้จัดให้มีขึ้น เพื่อนมัสการ การรื่นเริง การมหรสพ หรือการอื่นใด ยกเว้น 1) เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทหารและตำรวจ ซึ่งอยู่ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ 2) ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามมาตรา 5 วรรคหนึ่ง (1) (ข) หรือ (ค) ซึ่งอยู่ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการป้องกันประเทศหรือรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือรักษาทรัพย์สินอันสำคัญของรัฐ 3) ประชาชนผู้ได้รับมอบให้มีและใช้ตามมาตรา 5 วรรคหนึ่ง (1) (ง) ซึ่งอยู่ในระหว่างการช่วยเหลือราชการและมีเหตุจำเป็นต้องมีและใช้อาวรุปีนในกรณีนั้น

ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรมีการบัญญัติคานียามของคำว่า “เหตุจำเป็นและเร่งด่วน” เพิ่มเติมให้มีความชัดเจนมากขึ้น ซึ่งอาจจะต้องมีการรวบรวมแนวคำพิพากษาฎีกามาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ให้ได้หลักของการนิยามความหมายของคำว่าเหตุจำเป็นเร่งด่วนที่มีความชัดเจนและเป็นธรรมแก่ประชาชนผู้มีสิทธิเสรีภาพในการปกป้องชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อให้ครอบคลุมสิทธิการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทย มาตรา 68 แต่ต้องมีให้มีช่องโหว่ของกฎหมายที่เอื้อต่อการกระทำความผิดได้ง่าย เพื่อกฎหมายการพกพาอาวรุปีนตามมาตรา 8 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติอาวรุปีน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวรุปีน พ.ศ. 2490 นั้นมีความเป็นธรรม มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

2. ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจับกุมผู้พกพาหรือนำอาวรุปีนไปในหมู่บ้านหรือทางสาธารณะ

ตามพระราชบัญญัติอาวรุปีน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวรุปีน พ.ศ. 2490 มาตรา 8 ทวิ และแก้ไขเพิ่มเติมกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน ได้บัญญัติ สภาพการพกพาอาวรุปีนที่เป็นกรณีที่ต้องมีติดตัวเมื่อมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์ มีได้แก่ 1) ถ้าได้นำปืนใส่กระเป๋าเก็บไว้ในช่องเก็บของท้ายรถ ซึ่งไม่สามารถหยิบใช้ได้ ทันทีทันใด 2) เอาอาวรุปีนใส่กระเป๋าใส่ถุงแขวนไว้ในรถ ซึ่งไม่สามารถหยิบใช้ได้ทันทีทันใด 3) ไปเก็บเงินจากลูกค้าต่างจังหวัด จำนวนเป็นหมื่นๆ นำติดตัวมาแล้ว มีอาวรุปีนที่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนแล้ว ใส่ไว้ในช่องที่เก็บของหน้ารถยนต์เพื่อป้องกันตัวและ ทรัพย์สิน 4) ไปเก็บเงินจากลูกค้าต่างจังหวัดนำอาวรุปีนติดตัวมาด้วย โดยแยกอาวรุปีน และ เครื่องกระสุนปืนออกจากกัน ใส่กระเป๋าเอกสารวางไว้ที่พนักเบาะหลังรถยนต์ 5) ห่ออาวรุปีนและแหวนบรรจุกระสุน (แม็กกาซีน) แยกออกคนละห่อเก็บไว้ใน กระโปรงรถยนต์ซึ่งใส่ถุงแยก

ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ในการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจับกุมผู้พกพาหรือนำอาวุธปืนไปในหมู่บ้านหรือทางสาธารณะควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติการณ์ในการพกพาอาวุธปืนติดตัวในกรณีต่าง ๆ ให้แยกจากกันได้อย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้บริสุทธิ์ในการพกพาอาวุธปืนตามสิทธิเสรีภาพในการปกป้องชีวิตและทรัพย์สินของตนและเพื่อป้องกันการแอบอ้างการพกพาอาวุธปืนเพื่อจุดประสงค์ในการก่อเหตุร้าย เช่น ในการพกพาอาวุธปืนนั้นอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานหรือไม่ มีการกระสุนกับอาวุธปืนในลักษณะใด ต้องมีภาชนะเก็บลักษณะใด และอาวุธปืนต้องอยู่ห่างจากตัวบุคคลในระยะเท่าใดจึงจะถือว่าเป็นพฤติการณ์พกพาอาวุธแบบพร้อมใช้งานได้ทันที

3. ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของนายทะเบียนในการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ตามมาตรา 7 พระราชบัญญัติอาวุธปืน พ.ศ. 2490

กฎหมายตามมาตรา 7 ห้ามมิให้ผู้ใดทำ ซื่อ มี ใช้ สั่ง หรือนำเข้า ซึ่งอาวุธปืน หรือเครื่องกระสุนปืน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่

ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ในการออกใบอนุญาตพกพาอาวุธปืนนั้นควรมีการปรับปรุงกฎหมายเพิ่มเติมให้สามารถพกพาอาวุธปืนติดตัวไปเพื่อการกีฬาในการฝึกยิงปืนที่สนามยิงปืน เนื่องจากการฝึกซ้อมยิงปืนนั้นก็เพื่อให้เกิดความชำนาญหรือความเชี่ยวชาญ เพื่อสามารถมีและใช้อาวุธปืนได้โดยมีวิธีการใช้ที่ถูกต้องและใช้ได้อย่างปลอดภัยต่อตนเองและผู้อื่น และเพื่อแก้ไขปัญหาการใช้ดุลพินิจที่ผิดพลาดในการออกใบอนุญาตการพกพาอาวุธปืนนั้นควรเปลี่ยนผู้มีอำนาจอนุญาตออกใบอนุญาตพกพาอาวุธปืน นั่นคือ ให้ผู้บังคับการตำรวจภูธรของแต่ละจังหวัดนั้นเป็นผู้มีอำนาจในการใช้ดุลพินิจในการออกใบอนุญาต เนื่องจากปัจจุบันผู้มีอำนาจในการออกใบอนุญาตในเขตจังหวัดนั้นคือผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับอาวุธปืนหรือกฎหมายการควบคุมอาวุธปืน ดังนั้นจึงอาจเกิดกรณีที่มีการอนุญาตโดยผิดพลาดได้

เอกสารอ้างอิง

บรรเจิด สิงคเนติ. หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2547.

ประทีป ทับอรรถานนท์. ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนศึกษาเฉพาะกรณีการนำไปใช้ในการกระทำความผิดทางอาญา. วารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก, 7(2), (กรกฎาคม-ธันวาคม 2564).

สกลเกียรติ สังวรกิตติวุฒ. ปัญหาของกฎหมายอาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืนส่วนบุคคลที่ก่อให้เกิดความรุนแรงของสังคม. วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 3 (1), (กรกฎาคม-ธันวาคม 2560).

สุรัชย์ เลียงบุญเลิศชัย. เอกสารวิชาการ เรื่อง การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนด้านการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2559.